

Pangèling-èling sing Paralel - Nomer Papat

Dhasaring Iman lan Bebayaning Lali: Piwulang saka Ramalan lan Sajarah

Jeff Pippenger

2023-08-08

Sapa kang bakal diparingi piwulang kawruh déning Panjenengané? Lan sapa kang bakal diparingaké pangerten bab piwulang? Ya iku wong-wong kang wis disapuh saka susu, lan wis dipisah saka dhadha.

Amarga pepakon kudu ana ing sadhuwure pepakon, pepakon ana ing sadhuwure pepakon; garis ana ing sadhuwure garis, garis ana ing sadhuwure garis; ana sethithik ing kéné, lan ana sethithik ing kana:

Amarga Panjenengané bakal ngandika marang bangsa iki kanthi lambé sing gagap lan nganggo basa liyane. Marang wong-wong mau Panjenengané ngandika, Iki panggonan pangaso kang marga saka iku kowé bisa marakake wong sing kesel padha ngaso; lan iki pepadhang sing nyegerake; nanging wong-wong mau ora gelem mireng.

Nanging pangandikané Pangéran marang wong-wong mau mung pepakon sapepakon, pepakon sapepakon; larik salarik, larik salarik; ing kéné sethithik, lan ing kana sethithik; supaya padha lumaku, banjur ambruk ngungkuli, lan remuk, lan kepasung, lan katangkep. Yesaya 28:9–13.

Ayat-ayat iki saka Yesaya wis bola-bali dipunrembag ing Tabel-tabel Habakuk. Ing kéné aku mung perlu nyênggol sawatara pokok saka ayat-ayat sadurungé iku, kanggo nambah ing rembugan saiki. Wacana iki nedahaké sawijining bangsa sing gagal ngliwati sawijining ujian, awit wong-wong mau “lunga, lan tiba ngungkuri, lan remuk, lan kejerat, lan katangkep.” Wong-wong mau iku sawijining bangsa sing gagal ing sawijining ujian bab sapa sing arep dipuncobi déning Allah kanggo “mulang” supaya “mangertèni” “kawruh” utawa “piwulang.” Ujian iku dhedhasar marang pangerten bab mundhaking kawruh, mula iku ujian sing padha sing misahaké wong wicaksana lan wong duraka ing Daniel bab rolas, awit kabèh para nabi padha sarujuk lan nandhani wekasaning jagad. Ing Daniel rolas, wong “wicaksana” padha mangertèni, nanging wong “duraka” ora mangertèni mundhaking kawruh.

Wong-wong ing wacana Yesaya padha dipun uji déning “pangandikané Pangéran” kang “ora gelem padha rungokaké.” Lan “pangandikané Pangéran” tartamtu kang padha tolak iku, lan kang satemené mesthiné bakal maringi dalan supaya padha “mangertos” tumuwuhé “kawruh,” yaiku paugeran Kitab Suci kang netepaké carané nyalarasaké sajarah-sajarah kenabian kanthi bener. Wong-wong kang tumiba ing wacana Yesaya iku nolak paugeran kang nandhakaké manawa supaya mangertos sawijining sajarah kenabian, kowé kudu nggoleki garis iku “ing kéné sathithik, ing kana sathithik.” Pangandikané Pangéran kang ngasilaké sawijining pacoban, kang padha tolak, yaiku tèknik milih garis-garis kenabian

saka kéné lan kana, banjur nglajengaké salah siji saka garis sajarah kenabian kang wis kapilih mau sajajar karo garis-garis sajarah kenabian liyané kang ngrembug prakara tema kang padha. Kasuksesaning upaya ngatur garis ing sadhuwuring garis kanthi cara mangkono gumantung marang panrapan paugeran-paugeran penafsiran kenabian kang sajati. Paugeran-paugeran iku, kang uga minangka “prenatan-prenatan,” kudu padha dipunsarengaké, lan kababar ing kéné lan kana ing salebeting Kitab Suci. Para prawan ing Yesaya kang gagal ing pacoban mau, mengkono iku amarga padha lali marang prakara utama kang ora kena padha lali, yaiku menawa sajarah mbaleni dhiriné.

“Kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedèni tumrap mangsa ngarep, kajaba manawa kita lali marang dalan anggoné Pangéran wis nuntun kita, lan piwulangé Panjenengané ing sajarah kita ing jaman kapungkur.” *Life Sketches*, 196.

Allah sanès panganggiting kabingungan, lan sawijining titik pancang tumrap kasunyatan punika inggih menika bilih saben nabi ing Kitab Suci sami nélakaké garis kenabian ingkang sami. Piyambakipun boten sedaya nyumurupi prekawis-prekawis ingkang pas sami wonten ing garis punika, nanging tansah garis prekawis ingkang sami ing pungkasaning jagad. Punika inggih prekawis-prekawis ingkang nuntun dhateng panutuping mangsa sih-rahmat, lajeng katut dening pitu pageblug pungkasan ingkang dipunpungkasi kaliyan Rawuhipun Kristus kaping kalih. Cariyosipun satunggaling nabi saged ngrembag bab umat Allah ingkang setya ing garis sajarah punika, nanging paseksènipun nabi sanès saged ngrembag bab umat Allah ingkang boten setya, utawi bab Amerika Serikat, Vatikan, Perserikatan Bangsa-Bangsa, para sudagaripun bumi, utawi Islam, nanging tansah garis ingkang sami.

Piwucal Élia ing kitab Malaki, uga piwucal-piwucal sing kagambarake ing Wahyu pasal siji, patbelas, lan wolulas, sarta piwucal ing Daniel sewelas lan rolas, iku satemene piwucal kang padha. Kabèh iku garis sajarah kang padha, nanging saben-saben nduwèni sumbangan mirunggané dhéwé tumrap carita iku.

Babagan ingkang mèh dipunpitados klèntu déning sadaya tiyang babagan pesen mirunggan punika inggih punika kasunyatan bilih pesen punika namung kaandharaken dhateng umatipun Gusti Allah pas sadèrèngipun wekasaning mangsa peparing kasempatan tumrap manungsa. Amargi kita mangertos bilih pesen mirunggan punika tansah maringi pepèling babagan wekasaning mangsa peparing kasempatan ingkang badhé enggal dumugi, mila kita badhé nyemak mbok bilih gambaran ingkang paling cetha babagan wekasaning mangsa peparing kasempatan wonten ing Kitab Suci.

Sing ora adil, karebèn tetep ora adil; lan sing najis, karebèn tetep najis; lan sing bener, karebèn tetep mbeneri; lan sing suci, karebèn tetep suci. Wahyu 22:11.

Sadurungé pungkasaning mangsa sih-karaharjan diumumkan ing pasamuwaning suci ing swarga nganggo tembung-tembung ing ayat sewelas, bakal ana sawijining pesen pepenget kenabian kang mirunggan saka kitab Wahyu, kang dibukak segelé marang para abdiné Allah.

Panjenengané banjur ngandika marang aku, “Aja nyégel tembung-tembung wangsit ing kitab iki, awit wektuné wis cedhak. Sing tumindak ora adil, supaya tetep tumindak ora adil; lan sing reged, supaya tetep reged; lan sing bener, supaya tetep bener; lan sing suci, supaya tetep suci.” Wahyu 22:10, 11.

Bakal ana sawijining piwulang kenabian kang mligi, kang bakal diakoni déning umaté Allah pas sadurungé pitu wewelak pungkasan. Nalika “wektu wis cedhak” “wulang bebasaning kitab iki” (wulang bebasaning Kitab Wahyu) kang wis kaségel iku kudu kabukak ségelé. Mung siji bebasan ing Kitab Wahyu kang wis kaségel, yaiku bebasan bab pitu gludhug.

Lan aku weruh malaekat liyane kang gagah prakosa tumurun saka swarga, kasandhangan méga; lan ana pelangi ana ing sadhuwure sirahe, lan pasuryane kaya srengéngé, lan sikile kaya tugu-tugu geni. Lan ana ing tangane kitab cilik kang kabuka; lan sikil tengené dipasaraké ing segara, lan sikil kiwaé ing bumi, lan sira nguwuh nganggo swara sora, kaya déné singa nggero; lan sawisé panjenengané nguwuh, pitu gludhug padha ngucapaké swarané. Lan nalika pitu gludhug mau wus ngucapaké swarané, aku arep nulis; nanging aku krungu swara saka swarga ngandika marang aku: Segelana apa kang diucapaké déning pitu gludhug mau, lan aja kok tulis. Wahyu 10:1–4.

Sakdurungé mangsa pacobaning manungsa katutup, nalika “wektuné wis cedhak,” bakal ana pambukan segel saka sawijining kayektèn khusus ing Kitab Suci kang mratélakaké “prakara-prakara kang enggal kudu kelakon.” Malaékat kang rosa banget ing Wahyu sepuluh iku yaiku Gusti Yésus Kristus, kang nguwuh kaya singa.

“Malaékat kang gagah prakosa sing maringi piwulang marang Yokanan iku ora liya sawijining Pribadi saluhuring drajat, yaiku Gusti Yesus Kristus. Nalika Panjenengané ngidhegaké sikil tengen-Nya ing segara lan sikil kiwa-Nya ing dharatan, iku nuduhaké perangan kang lagi ditindakaké déning Panjenengané ing adegan-adegan panutuping pasulayan gedhé karo Iblis. Kalungguhan iki nandhakaké kakuwasan lan wewenang-Nya kang paling luhur tumrap saindenging bumi. Pasulayan iku saya saya kuwat lan saya teteg saka jaman tekan jaman, lan bakal terus mangkono nganti tekan adegan-adegan pungkasan nalika pakaryan kang sarwa trampil saka kakuwataning pepeteng tekan ing pucaké. Iblis, sesarengan karo wong-wong ala, bakal ngapusi jagad kabèh lan pasamuwan-pasamuwan kang ora nampa katresnan marang kayektèn. Nanging Malaékat kang gagah prakosa iku nuntut kawigatosan. Panjenengané sesambat kanthi swara sora. Panjenengané bakal nedhaké kakuwasan lan wewenanging swara-Nya marang wong-wong kang wis manunggal karo Iblis kanggo nglawan kayektèn.” *The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.*

Ing wekasané, “gréja-gréja” sing “Sétan” ngapusi padha katipu amarga padha ora nampani katresnan marang “kayektèn.” Tembung “kayektèn” ing pethikan saka II Tesalonika sing nembe dirujuk déning Sister White kuwi yaiku tembung Yunani utama sing asalé saka tembung Ibrani kang diterjemahaké dadi “kayektèn,” kang kawangun saka telung aksara Ibrani lan makili Alpha lan Omega. Apa ana bukti alkitabiah yèn kayektèn sing magepokan karo paugeran panyebutan kapisan, kang makili salah siji sipat watak Kristus, iku ya

kayektèn sing ditampik lan minangka akibaté nuwuhaké kasasar kang rosa?

Saiki aku nyuwun kanthi tenanan marang kowe, para sedulur, marga saka rawuhipun Gusti kita Yesus Kristus lan marga saka pakempalan kita marang Panjenenganipun, supaya kowe aja enggal gonjang-ganjing ing pikiran, utawa kagèt lan bingung, manawa saka roh, utawa saka tembung, utawa saka layang kang kaya-kaya saka aku, saolah-olah dinane Kristus wis cedhak. Aja nganti ana wong siji waé kang nasaraké kowe nganggo cara apa baé; awit dina iku ora bakal teka, kajaba menawa luwih dhisik ana murtad, lan wong dosa iku kawedhar, yaiku anaking karusakan; kang nglawan lan ngunggul-unggulaké awaké dhéwé ngungkuli samubarang kang sinebut Allah, utawa kang disembah; nganti dhèwèké lenggah ana ing Padalemané Allah kaya-kaya Allah, lan nduduhaké awaké dhéwé yèn dhèwèké iku Allah. Apa kowe ora kèlingan, yèn nalika aku isih ana bebarengan karo kowe, aku wis kandha bab prakara-prakara iki marang kowe? Lan saiki kowe padha ngerti apa kang nahan, supaya dhèwèké kawedhar ing wektuné dhéwé. Awit wewadi piala iku wis tumindak; mung Panjenengané kang saiki isih nahan bakal terus nahan, nganti Panjenengané kapundhut saka dalan. Lan sawisé mangkono, si duraka iku bakal kawedhar, kang bakal kasirnakaké déning Gusti nganggo napasing cangkemé, lan bakal dipun tumpes déning cahyaning rawuhipun; yaiku dhèwèké kang rawuhipun manut marang pakaryaning Iblis kanthi sakehé kasektèn lan pratandha-pratandha lan kaélok-an-kaélok-an palsu, sarta kanthi sakehé panyasaraké kadurjanan tumrap wong-wong kang bakal nemu karusakan; awit wong-wong iku ora nampani katresnan marang kayekten, supaya padha bisa kapitulungan rahayu. Lan marga saka iku Allah bakal ngutus marang wong-wong mau panyasaran kang kuwat, supaya padha pracaya marang goroh; supaya wong-wong kabèh mau kena paukuman, yaiku wong-wong kang ora pracaya marang kayekten, nanging remen marang kadurjanan. 2 Tesalonika 2:1–12.

Pethikan saka Tesalonika iki wis kerep dibahas ing Tabel-tabel Habakuk, mula ing wektu iki kita mung bakal maringi katrangan cekak. Apa sing déning Sister White disebut “tumindaké Satan sing nggumunakaké” iku padha karo apa sing déning Paulus diarani “pakaryané Iblis kanthi sakehing kakuwatan lan pratandha-pratandha lan kaélok-an-kaélok-an palsu.” Pakaryan pangapusan sing diidentifikasi déning Sister White lan Paulus iku diwiwiti nalika hukum Minggu ing Amérika Sarékat.

“Lumantar dhawuh sing ngetrapake pambentukan Kalungguhan Kepausan kanthi nglanggar angger-anggering Allah, bangsa kita bakal medhot awake kanthi temenan saka kabeneran. Nalika Protestanisme bakal ngulurake tangane nyabrang jurang kanggo nyekel tangane kakuwasan Roma, nalika iku bakal nggayuh nyabrang palung kanggo gegandhengan tangan karo Spiritualisme, nalika, ana ing sangisoring pangaribawaing pasamuwan telu iki, nagara kita bakal nyelaki saben asas Konstitusine minangka pamaréntahan Protestan lan republik, lan bakal nyawisake dalan tumrap panyebarane kapalson lan cidra-cidraning paus, mula kita bisa sumurup manawa wis tekan wektune pakaryaning Iblis kang nggumunake, lan manawa wekasan wis cedhak.” Testimonies, jilid 5, 451.

Ing pérangan Thessalonians punika ingkang kita rembag, Paul ngidentifikasi paus ing wekasaning jagad kanthi sekawan istilah ingkang béda. Paus punika “manungsa dosa,” piyambakipun punika “putraning karusakan,” piyambakipun punika “rahasyaning duraka” lan “si Durjana punika.” Paul maringi sawatawis ciri sanèsipun bab paus saliyanipun sekawan nama punika, awit piyambakipun ngandharaken dhateng kita bilih paus, (ingkang taksih badhé dumados sawisé jamanipun Paul) “badhe kapratelakaken ing wekdalipun piyambak.”

Paus “bakal kaandharake ing wektune dhewe,” lan bukti Kitab Suci sing paling cetha, sanadyan temenan dudu siji-sijine kayekten Kitab Suci; kayekten Kitab Suci sing paling cetha manawa paus saka gréja Roma iku antikristus ing ramalan Kitab Suci, ditetepake lumantar pitung rujukan sing béda lan langsung ing Kitab Suci sing nandhani “wektu” nalika kapausan bakal nguwasani bumi, yaiku “wektu” sing déning manungsa diarani Jaman Peteng. Kitab Suci nyethakake paus minangka kapausan kanthi bola-bali nandhani kanthi pas mangsané “wektu,” wiwit 538 nganti 1798, nalika kapausan bakal mrentah donya. Paulus ngandika manawa dheweke bakal kaandharake ing wektune dhewe.

Paulus uga negesake manawa sang paus iku “kang nentang lan ngluhuraké awaké dhéwé ngungkuli samubarang kang sinebut Allah, utawa kang disembah; nganti dhèwèké kaya-kaya Allah lenggah ana ing Pedalemané Allah, mratélakaké awaké dhéwé manawa dhèwèké iku Allah.” Ing antarané prakara-prakara liyané, iki nandhani manawa antikristus ing ramalan Kitab Suci iku sawijining pralambang agama. Dhèwèké dudu Hitler, utawa Alexander Agung. Iki saya nyepetaké pangidentèn tumrap sang paus, awit dhèwèké ora mung sawijining tiran agama, nanging tiran agama kang ngakoni yèn dhèwèké ana ing sajroning Pedalemané Allah. Antikristus ngakoni yèn dhèwèké lenggah ana ing sajroning pasamuwan Kristen.

Miturut Paulus lan Daniel, nalika paus ana ing pasamuwan Kristen sing diakoni déning dhèwèké, dhèwèké ngetingalaké watak Iblis sing kepéngin lenggah ing dhamparé Allah lan kaluhuraké ngungkuli samubarang kabèh. Aku nyebut Paulus lan Daniel amarga akèh para panaliti Alkitab ngakoni yèn nalika Paulus nduduhaké yèn salah siji ciri paus iku yèn dhèwèké minangka sawijining narsis sing sampurna, Paulus sajak mung ngutip saka katrangané Daniel bab paus ing Daniel bab kaping sewelas, ing ngendi Daniel ana ing kono nyathet:

“Lan Sang Raja bakal tumindak miturut kersane dhéwé; lan dhèwèké bakal ngluhuraké awaké dhéwé, lan ngagungaké awaké dhéwé ngungkuli saben allah, lan bakal ngucapaké prekara-prekara kang nggumunaké nglawan Allahing para allah, lan bakal kasil nganti bebendu iku kalakon rampung; awit apa kang wus katetepaké iku mesthi bakal kalakon. Daniel 11:36.

Nalika Paulus ngrembag watak narsistis paus, panjenengané ngandharaké malih ayat Daniel lan nyatakaké yèn paus iku sing “nantang lan ngluhuraké awaké dhéwé ngungkuli samubarang kang sinebut Allah, utawa kang disembah; satemah dhèwèké kaya Allah

lenggah ana ing Padalemané Allah, mratelakaké awaké dhéwé yèn dhèwèké iku Allah.” Ayat ing Daniel kang nandhani wataké kapausan uga ngrujuk marang “wektu” kang dirancang kanggo “mbabar” yèn kapausan iku antikristus, déné panjenengané nandhesaké yèn kapausan bakal “makmur” nganti “bebendu iku katindakake.”

“Pangamuk” iku pungkasané ing taun 1798, mula Daniel ing ayat kasebut (sanadyan iki dudu salah siji saka pitu panggonan langsung ing kitab Daniel lan Wahyu ing ngendi sajarah 1260 taun kasebut kasebut), nanging kanthi langsung ngenali kakuwasan kapapaan lan nandhani yèn kakuwasan iku nampa “tatune pati,” kaya sing diarani déning Yohanes, ing taun 1798. Mangkono, ayat kasebut ngenali pungkasané mangsa pamaréntahan kapapaan, senadyan ora ngenali suwéné pamaréntahan kasebut.

Ing perangan punika, Paulus ugi mratelakaken satunggaling kakuwasan ingkang badhé nahan kapapasan supados boten ngrebat panguwaosing jagad ing taun 538, nalika piyambakipun ngendika bilih tiyang-tiyang Tesalonika ingkang dipunsurati sampun sami mangertos kayektèn tartamtu punika. Piyambakipun ngaturaken pitakenan, “Apa kowé padha ora éling, yèn nalika aku isih ana ing antaramu, aku wus ngandhakaké prekara-prekara iki marang kowé?” Piyambakipun ngélingaken dhateng piyambakipun bilih para tiyang punika sampun sami mangertos “apa kang nahan” (tegesipun ngekang) kapapasan ngantos piyambakipun “kapratelakaken ing wayahipun piyambak.” Kakuwasan ingkang ndhisiki lan nyegah kapapasan saking ngrebat panguwaosing jagad punika inggih kakuwasan ingkang nguwaosi jagad nalika Paulus nyerat layang punika. Kakuwasan punika inggih Rum kapir. Paulus nyerat bilih Rum kapir badhé “dipun-singkiraken saking margi” supados kapapasan saged ngrebat panguwaosing jagad.

Pangerten punika ingkang nuntun William Miller ngantos mangertosi bilih kakuwatan ingkang dipunlambangaken minangka “the daily” wonten ing kitab Daniel punika Roma kapir. Adventisme ngakeni bilih struktur punika, mila ugi sadaya pangertosan kenabianipun William Miller, dipunadegaken adhedhasar pangertosanipun dhateng kitab Daniel lan Wahyu, lan bilih kalih kitab punika ngrembag kalih kakuwatan ingkang ndadosaken karusakan, yaiku Roma kapir lan Roma kepausan. Ing pethikan wonten ing Thessalonians punika Miller, sampun sumerep rumiyin (kados dene saben Protestan sumerep ing jamanipun, bilih paus punika antikristus); nalika piyambakipun mangertosi bilih Roma kapir punika kakuwatan sajarah ingkang ndhisiki pamaréntahan kepausan, lan bilih Paulus sampun ngandika bilih Roma kapir kedah dipunbusek rumiyin sadèrèngipun kepausan minggah dhateng dhamparing bumi, mila piyambakipun lajeng nyambungaken punika kaliyan kitab Daniel lan “the daily,” ing pundi kaping tiga dipunrujuk bilih the daily kedah “dipunbusek” sadèrèngipun kepausan ngrebat pangwasaning jagad. Paseksinipun Paulus ndadosaken Miller saged ningali bilih Roma kapir punika “the daily” miturut Daniel, lan sasampunipun punika piyambakipun saged mangertosi bilih kalih kakuwatan ingkang ndadosaken karusakan miturut Daniel punika Roma kapir lan Roma kepausan. Kasunyatan punika makili dhasaring gerakan Millerite. Adventisme temtu sanget nampik pakaryanipun Miller ing jaman samenika, nanging piyambakipun taksih mangertosi bilih gambaran umum

babagan mekaring pangertosanipun Miller ngenani “the daily” ing Daniel punika mbuktekaken bilih kakuwatan ingkang miturut pangandikanipun Paulus “nahan” mungghipun kakuwatan kepausan ngantos kakuwatan punika dipunbusek, yaiku Roma kapir, punika analisis ingkang leres tumrap cara mikiripun Miller babagan bab-bab punika.

Kanthi kasunyatan manawa “kang saben dina” ing kitab Daniel iku pralambang Roma kapir sing ndhisiki karajan Roma kepausan, kang déning Daniel wis dilambangaké minangka nistha kang ndadèkaké sepi, Miller banjur bisa mangertèni wekdal-wekdal kenabian sing kagandhèng karo karajan-karajan ing ramalan Kitab Suci; lan nalika pikirane kabukak marang wawasan-wawasan iki, piyambakipun nyusun sawatara bebener sing dadi dhasar Adventisme. Bebener-bebener mau banjur kaabadèkaké ing loro papaning 1843 lan bagan para perintis 1850. Bebener-bebener iku dadi dhasar Adventisme lan kabeh mau dhedhasar pangenalan marang “wekdal.” Sajarah kapan dhasar-dhasar mau dipasang dadi sawijining rembug utama ing Tabel-tabel Habakuk.

Inkang boten kacathet wonten ing Tabel-tabelipun Habakuk inggih punika bilih dhasar-dhasar ingkang adhedhasar wekdal punika ngasilaken satunggaling struktur ingkang maringi pandeleng ingkang prelu tumrap generasi pungkasan supados saged mangertosi bilih wonten kayekten-kayekten ingkang dipun pralambangaken dados dhasar-dhasar. Wonten satunggaling kayekten wiwitan ingkang dados watu kapisan piyambak ingkang dipun pasang wonten ing dhasar, nanging “the daily” wonten ing kitab Daniel sanes kayekten kapisanipun Miller. Kayekten ingkang badhe dados watu kapisan wonten ing dhasar ingkang Miller dipun wangkitaken kanggé dipun bangun punika inggih “the seven times” saking Imamat kalih dasa enem, nanging tanpa kayekten bab “the daily,” Miller mesthi boten badhe saged mangertosi struktur wangsit ingkang kedah dipun mangertosi supados saged ngaturaken pekabaran malaékat kapisan. Strukturipun punika nglebetaken wangsit ing sajroning perspektif kalih kakuwasan ingkang ndadosaken sepi. Miller saweg ngadhepi naga (Roma kapir) lan kéwan (kapapaan). Malaékat angka tiga ngadhepi naga (United Nations), kéwan (kapapaan), lan nabi palsu (Amerika Serikat).

Manawa ana wong nampa kabèh, dudu sawatara, nanging kabèh piwulang wangsit wektu sing kaatur déning para Millerit ing loro bagan pionir suci iku, wong mau kudu nyelidiki bebener-bebener mau piyambak. Kepriyé kowé bisa nampani, manawa durung tau mriksa? Manawa wong-wong sing nyelidiki bebener-bebener dhasar iku ndadèkaké bebener-bebener mau dadi tanggung jawab pribadiné dhéwé kanggo diuji, lan sawisé kuwi nampani kabèh bebener mau, mula wong-wong mau wus mbangun ing sadhuwuré Watu Karang lan ora ing sadhuwuré wedhi.

“Wong-wong kang ngadeg dadi para pengawaling Allah ana ing témboking Sion iku kudu dadi wong-wong kang bisa ndeleng bebaya sadurungé tekan marang umat,—wong-wong kang bisa mbedakaké antarané kayektèn lan kasalahan, kabeneran lan piala.

“Pepènget iku wis rawuh: Aja nganti ana sawijining apa waé kang diidinaké mlebu sing bakal ngganggu dhasaring pracaya kang ing ndhuwuré kita wis padha mbangun wiwit pesen iku teka ing taun 1842, 1843, lan 1844. Aku ana ing sajroning pesen iki, lan wiwit wektu kuwi aku wis ngadeg ana ing ngarepé jagad, setya marang pepadhang kang Gusti Allah wis maringaké marang kita. Kita ora nduwé ancas kanggo nggeser sikil kita saka landhesan panggonané sikil kita wis dipasrahaké, nalika saben dina kita ngupaya marang Pangéran kanthi pandonga kang temen, ngupaya pepadhang. Apa kowé ngira yèn aku bisa ninggalaké pepadhang kang Gusti Allah wis maringaké marang aku? Iku kudu dadi kaya Watu Karang Langgeng. Iku wis nuntun aku wiwit pepadhang mau kaparingaké.”
Review and Herald, 14 April 1903.

Supaya wong-wong kang arep mirengaken bisa nganalisis ramalan-ramalan wekdal ing sajarah Millerit, diprayogakaké tumindak nyawang mangsa-mangsa sajarah kang kawejahi déning ramalan-ramalan wekdal mau. Bab punika nggambaraké pakaryan nglambangaké prastawa-prastawa ing satunggaling garis wekdal. Nalika satunggaling siswa ramalan sampun nggayuh tataran panaliten ing ngendi piyambakipun nimbang mangsa-mangsa ramalan punika, kang dipunidentifikasi déning para Millerit saking Kitab Suci lan salajengipun dipunteguhaké déning cathetan sajarah, piyambakipun badhé wonten ing kaanan kang ndadosakaké piyambakipun saged mangertosi bilih sajarah ing wiwitaning ramalan wekdal punika kanthi simbolis dados pralambang tumrap sajarah ing pungkasaning ramalan ingkang sami. Kanthi sudut pandang punika, siswa punika kedah sinau bilih sajarah punika malih kaping. Kanthi pangertosan punika sampun mapan, piyambakipun ugi kedah mangertos bilih Gusti Yesus nggambaraké pungkasan kanthi wiwitan.

Lan saka garis ramalan kenabian sing nggambarake pungkasaning jagad minangka “pangwangunaning padaleman suci,” wong sing sinau kudu mangerteni manawa ana watu pucuk panutup pungkasan sing dilebokake ing padaleman suci kang kabangun ing sadhuwuring dhasar. Dheweke kudu tekan marang pangertosan manawa dhasar padaleman suci sing dipigunakaké lumantar Miller kanggo dipadhangaké marang umum (kang makili Gusti Yesus Kristus, awit ora ana dhasar liyané sing bisa dilebokaké kajaba Gusti Yesus Kristus), iku dhasar sing kabangun ing sadhuwuring wektu kenabian. Awit Gusti Yesus nggambarake pungkasan lumantar wiwitan, wong sing sinau uga kudu mangerteni manawa watu pucuk panutup, yaiku watu pungkasan ing padaleman suci, kudu sejajar karo dhasaré. Dhasar padaleman suci tumrap Miller yaiku wektu kenabian, nanging sanadyan mangkono dhasar iku tetep Gusti Yesus Kristus.

Miturut sih-rahmaté Allah kang kaparingaké marang aku, minangka tukang pambangun utama kang wicaksana, aku wis ngedegaké dhasaré, lan wong liya padha mbangun ana ing sandhuwuré. Nanging saben wong kudu ngati-ati kepriyé carané dhèwèké mbangun ana ing sandhuwuré. Awit dhasar liyané ora ana wong siji waé kang bisa ngedegaké saliyané dhasar kang wis katetepaké, yaiku Yesus Kristus. 1 Korinta 3:10, 11.

Paulus nemtokake pakaryané minangka ngadegaké sawijining Padaleman Suci kang dhasaré utawa wiwitané wis dipasang déning dhèwèké. Panjenengané iku rasul tumrap

bangsa-bangsa liya, lan dipigunakaké kanggo masang dhasar pasamuwan Kristen. Ing pethikan sing padha, Paulus uga nerangaké yèn badan kita iku padalemané Sang Roh Suci. Uga ana Padalemané Suléman lan Kémah Suci ing ara-ara samun, kang kabèh padha nduwèni dhasar, lan kabèh iku nggambaraké Gusti Yésus Kristus. Dhasar kang dipigunakaké lumantar Miller kanggo diadegaké iku yaiku padalemané Adventisme, lan dhasar padaleman iku mesthi temen Gusti Yésus Kristus, nanging kanthi luwih mligi iku padaleman kang diadegaké nganggo bahan-bahan kang sipaté rohani lan kenabian.

Mulané, watu pucuk iku uga mesthi Yesus Kristus, nanging watu pucuk iku uga kudu nyakup sawijining pranatan kenabian kang utama, awit marang Miller wis kaparingaké sapérangan pranatan kang ngemu pranatan utama para Millerit, yaiku asas “setaun kanggo sedina.” Tanpa pranatan iku, ora ana pangakon marang ramalan wektu lan mulané ora ana dhasar. Ing wekasan kudu ana padanané kang makili Yesus Kristus (Dhasar), yaiku sawijining pranatan utama ana ing sajroning sapérangan pranatan kang netepaké Wahyu Yesus Kristus. Pranatan iku mesthiné pranatan “sebutan kapisan”, kang makili sipat watak Kristus sing mratélakaké wekasan wiwit saka wiwitan.

Ing 2 Tesalonika, wong-wong kang ora nampani katresnan marang kayektèn supaya padha bisa kaslametaké, padha nampik kayektèn kaya dene diwakili déning tembung Yunani kang asalé saka tembung Ibrani kang kabentuk saka telung aksara, kang ing Prajanjian Lawas dijarwakaké minangka “kayektèn.” Golongan kang nampani panyasatan kang kuwat, amarga padha precaya marang goroh, padha nolak bali marang dalan-dalan lawas, yaiku dhasar-dhasaring Adventisme kaya dene diwakili ana ing loro bagan suci mau. Mulané, ing pethikan kang wis sawetara wektu iki kita rembag, kasebut mangkéné:

“Malaékat ingkang kiyat ingkang maringi piwulang dhateng Yohanes punika boten sanès satunggaling pribadi kejawi Gusti Yesus Kristus piyambak. Nalika Panjenenganipun netepaken suku tengenipun wonten ing seganten, lan suku kiwaipun wonten ing dharatan, punika nedahaken pérangan ingkang dipuntindakaken déning Panjenenganipun ing adegan-adegan panutuping pasulayan ageng kaliyan Sétan. Kalenggahan punika nedahaken kakuwasan lan wewenangipun ingkang paling inggil ngungkuli bumi kabèh. Pasulayan punika sampun saya ngrembaka saya kiyat lan saya temtu saking jaman dhateng jaman, lan badhé tetep lumampah mekaten ngantos dumugi adegan-adegan pungkasan, nalika pakaryan ingkang saèstu trampil saking kakiyataning pepeteng nggayuh pucaking kakiyatanipun. Sétan, manunggal kaliyan tiyang-tiyang duraka, badhé nasaraké jagad kabèh lan pasamuwan-pasamuwan ingkang boten nampi katresnan dhateng kayekten. Nanging malaékat ingkang kiyat punika nuntut manahing kawigatosan. Panjenenganipun sesambat kanthi swanten ingkang sora. Panjenenganipun badhé nduduhaken kakuwasan lan wewenanging swantenipun dhateng tiyang-tiyang ingkang sampun manunggal kaliyan Sétan kanggo nentang kayekten.” *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, volume 7, 971.

Ing pérangan sadurungé iki, “pasamuwan-pasamuwan sing ora nampani katresnan marang kayektèn” iku para prawan ala lan bodho ing kitab Daniel lan Matius, sing miturut Amos

8:12 bakal wiwit nggolèki piweling pungkasané Gusti Allah nalika wis kasep. Wis kasep, awit wong-wong mau padha pracaya marang sawijining goroh ngenani dhasar-dhasaré Adventisme. Adventisme wiwit sepisanan ngisep goroh mau ing taun 1863, lan wiwit wektu kuwi tumekaning sabanjuré mung saya mudhun waé tanpa kendhat.

Apa kang arep dak tulis iki mesthi pancen sipaté temen-temen subyektif, miturut panemuku, nanging pepadhang kenabian anyar apa kang wis dilebokaké menyang Adventisme wiwit taun 1863? Ellen White ngandika ngenani pesen 1888 saka Jones lan Waggoner, manawa iku yaiku pesen kang wis dipratelakaké déning dhèwèké nganti pirang-pirang taun. Pesené wong loro mau bisa uga muni anyar lan ngagetaké tumrap Adventisme ing taun 1888, nanging kabaruan lan kagèt iku tuwuh dudu merga ana pesen anyar, nanging merga sawijining kabuta kang wis wiwit nglimputi umaté Gusti Allah wiwit taun 1863.

Ellen White ngenali Adventisme minangka ana ing kaanan Laodikia sadurungé taun 1863, mula wuta rohaniné Laodikia wis wiwit nyusup marang Adventisme sadurungé 1863, nanging ing taun 1863 greja kanthi resmi nyingkiraké bebener bab “pitu mangsa” ing Imamat 26, kang minangka “ramalan wektu” pisanan banget sing ditemokaké déning Miller. Ora ana pepadhang ramalan sing muncul ing Adventisme wiwit taun 1863! Apa sing owah?

Watu kapisan piyambak saka dhasar padaleman suci sing kabangun ing ndhuwur wektu kenabian lan nglambangaké Gusti Yesus Kristus, disisihaké déning Adventisme ing taun 1863. Watu kapisan sing dipasang déning Miller menyang dhasar padaleman suci, sing adhedhasar wektu kaya sing katuduhaké ing kitab Daniel déning Kristus, kang nglambangaké Sarirané piyambak minangka Palmoni, “juru ngitung ingkang nggumunaké,” ditampik lan disisihaké. Watu kapisan banget sing ditemokaké déning Miller...

“Nalika ngutip pamedhar wangsit bab watu sing ditampik, Kristus ngrujuk marang sawijining kadadéyan nyata ing sajarah Israel. Kadadéyan iku ana gandhèng-cènèngé karo pambangunan padaleman suci kang kapisan. Sanadyan iku nduwèni panganggon kang mirunggan ing wektu rawuhipun Kristus kang kapisan, lan kuduné ngundang kawigatosan kang mirunggan tumrap wong-wong Yahudi, iku uga ngemu piwulang tumrap kita. Nalika Padalemané Suléman diadegaké, watu-watu ageng kanggo témbok lan dhasar wis rampung kasiyapaké kabèh ana ing panggonan panggallèn watu; sawisé digawa menyang papan pambangunan, ora kena ana piranti siji waé sing dienggo marang watu-watu mau; para buruh mung kari masangaké ana ing papané. Kanggo dienggo ing dhasar, ana siji watu kang ukurané ora lumrah gedhéné lan wanguné mirunggan wis digawa; nanging para buruh ora bisa nemokaké panggonan kanggo watu iku, lan ora gelem nampani. Watu iku dadi gangguan tumrap wong-wong mau amarga mapan tanpa ginakaké ana ing dalané. Suwé banget watu iku tetep dadi watu sing katampik. Nanging nalika para tukang tekan ing peletakan pojok, wong-wong mau nggolèki nganti suwé kanggo nemokaké watu kang ukurané cukup gedhé lan kuwat, sarta wanguné trep, kanggo ngisi papan kang mirunggan iku lan nanggung bobot gedhé sing bakal tumumpang ing dhuwuré. Manawa wong-wong mau milih kanthi ora wicaksana kanggo

papan kang wigati iki, kaslametan sakabèhing bangunan bakal kaancam. Wong-wong mau kudu nemokaké watu sing bisa nahan pangaribawa srengéngé, embun ès, lan prahara. Ana sawetara watu ing wektu-wektu sing béda wis tau dipilih, nanging ana ing sangisoré tekanan bobot sing nggegirisi gedhéné, watu-watu iku remuk dadi pecahan. Watu-watu liyané ora bisa tahan marang pambuktèn saka owah-owahan hawa kang dumadakan. Nanging ing wekasan, kawigatosan katuntun marang watu sing wis suwé ditampik mau. Watu iku wis kababar marang angin, srengéngé, lan badai, tanpa ndudukaké retakan sing paling alit pisan. Para tukang nliiti watu iki. Watu iku wis ngliwati saben pambuktèn kajaba siji. Manawa bisa ngliwati pambuktèn tekanan sing abot banget, wong-wong mau mutusaké bakal nampani iku dadi watu pojok. Pambuktèn mau ditindakaké. Watu iku ditampani, digawa menyang papan sing wis ditemtokaké kanggo dhèwèké, lan katitik trep pas kanthi sampurna. Ing sesawangan pamedhar wangsit, Yésaya kaparingi pratélan yèn watu iki minangka pralambang Kristus. Panjenengané ngandika:”

“Sucèkna Pangéran Gusti Allahing sarwa tumitah piyambak; lan muga Panjenengané dadi sing kokwedèni, lan muga Panjenengané dadi sing kokgirisi. Lan Panjenengané bakal dadi papan suci; nanging uga dadi watu sandhungan lan parang panyinggungan tumrap loro-loroné brayat Israèl, dadi jiret lan dadi kala tumrap para pedunung Yérusalèm. Lan akèh ing antarané wong-wong mau bakal kesandhung, lan tiba, lan remuk, lan kejiret, lan katangkep.’ Kanthi kabawa mudhun ing wahyu kenabian menyang rawhipun kang kapisan, sang nabi diparingi pitedah yèn Kristus bakal nanggung pacoban lan pengujian, kang dipralambangaké déning cara watu penjuru utama ing Padalemané Suléman diperlakokaké. ‘Mulané mangkéné pangandikané Pangéran Allah: Lah, Ingsun masang ana ing Sion sawijining watu dadi dhasar, watu sing wis kabukten, watu penjuru kang aji banget, dhasar kang teguh; sing sapa pracaya ora bakal kesusu.’ Yésaya 8:13–15; 28:16.”

“Kanthi kawicaksanan kang tanpa wates, Gusti Allah milih watu dhasar, lan Panjenengané piyambak kang masang. Panjenengané nyebut iku ‘dhasar kang mesthi.’ Sakabehing jagad bisa numpukaké ing dhuwuré sakehing beban lan kasusahane; watu iku bisa nanggung kabèh mau. Kanthi kaamanan kang sampurna, wong-wong bisa mbangun ing dhuwuré. Kristus iku ‘watu kang wis diuji.’ Wong-wong kang percaya marang Panjenengané, ora tau digawé kuciwa déning Panjenengané. Panjenengané wis nanggung saben panggoda lan saben ujian. Panjenengané wis nandhang tekanan saka kaluputané Adam, lan kaluputané turun-temurune, lan metu minangka pamenang kang luwih saka wong kang menang nglawan kakuwataning piala. Panjenengané wis nanggung beban-beban kang dilimpahaké marang Panjenengané déning saben wong dosa kang mratobat. Ana ing Kristus, ati kang kebak kaluputan wis nemu pepadhang lan pangluwaran. Panjenengané iku dhasar kang mesthi. Kabèh wong kang ndadèkaké Panjenengané sandarané padha ngaso ana ing kaamanan kang sampurna.”

“Ing wangsitipun Yesaya, Sang Kristus dipunwartakaken dados satunggaling dhasar ingkang temtu lan ugi dados watu sandhungan. Rasul Petrus, nalika nyerat kanthi pitedah saking Roh Suci, kanthi cetha nedahaken tumrap sinten Kristus dados watu

dhasar, lan tumrap sinten Panjenenganipun dados karang pamanggih:

“Manawa kowe temen wis ngrasakake manawa Gusti iku kebak sih-rahmat. Maranen Panjenengane, yaiku Watu kang urip, kang pancen ditampik déning manungsa, nanging kapilih déning Allah lan aji banget; kowe uga, kaya watu-watu kang urip, padha kasantosakaké dadi omah kasukman, dadi imamat suci, supaya nyaosaké kurban-kurban kasukman kang kadhawuhi déning Allah lumantar Gusti Yesus Kristus. Awit saka iku uga katulis ana ing Kitab Suci: Lah, Aku masang ana ing Sion sawijining watu pojok kang utama, kang kapilih lan aji banget; lan sapa sing pracaya marang Panjenengane, ora bakal digawé wirang. Mulané, tumrap kowe kang pracaya, Panjenengane iku aji banget; nanging tumrap wong-wong kang ora manut, watu kang ditampik déning para tukang yasa, iku uga kang dadi watu pokok ing pojok, lan dadi watu sandhungan lan karang pepalang tumrap wong-wong kang kesandhung marga saka pangandika, awit padha ora manut.’ 1 Petrus 2:3–8.

“Kanggo wong-wong kang pracaya, Kristus iku dhasar kang temtu. Iki lah wong-wong kang tumiba ing Sang Watu Karang lan padha remuk. Ing kéné kaungguli pasrah marang Kristus lan pracaya marang Panjenengané. Tumiba ing Sang Watu Karang lan dadi remuk iku ateges ninggal kabeneran dhéwé lan sowan marang Kristus kanthi andhap-asor kaya bocah cilik, mratobat saka panerak-panraka kita, lan pracaya marang katresnan pangapunténé. Mangkono uga, lumantar pracaya lan mituhu kita mbangun ana ing Kristus minangka dhasar kita.”

“Ing sadhuwuring watu urip iki, wong Yahudi lan wong kapidhwa padha bisa mbangun. Iki mung siji-sijiné dhasar sing ing ndhuwuré kita bisa mbangun kanthi lestari lan aman. Dhasar iki cukup jembar kanggo kabèh, lan cukup santosa kanggo nyangga bobot lan bebaning saindenging jagad. Lan lumantar sesambungan karo Kristus, yaiku Watu sing Urip, kabèh wong sing mbangun ing ndhuwuring dhasar iki dadi watu-watu urip. Akeh wong kanthi upayané dhéwé dipahat, dipoles, lan didandani dadi éndah; nanging wong-wong mau ora bisa dadi ‘watu-watu urip,’ amarga padha ora kaiket karo Kristus. Tanpa sesambungan iki, ora ana wong siji waé kang bisa kapitulungan. Tanpa uripé Kristus ana ing sajroning kita, kita ora bisa tahan ngadhepi badai panggodha. Kaslametan kita kang langgeng gumantung marang anggon kita mbangun ing ndhuwuring dhasar kang temtu lan kukuh. Akeh banget wong ing jaman saiki padha mbangun ing ndhuwuring dhasar-dhasar sing durung kabuktèkaké. Nalika udan tumiba, lan prahara ngamuk, lan banjir bandhang teka, omahé bakal ambruk, amarga ora diadegaké ing ndhuwuring Watu Karang kang langgeng, yaiku Kristus Yesus, Watu Pojok kang utama.

“Kanggo wong-wong kang kesandhung marang pangandika, awit padha ora manut,” Kristus iku watu sandhungan. Nanging “watu kang dibuwang déning para tukang yasa, iku uga kang kaangkat dadi watu pokok ing pojok.” Kaya watu kang katampik, Kristus ana ing pakaryanipun ing bumi wus nanggung panglirowakaké lan panyenyamah. Panjenenganipun “dièlèkaké lan katampik déning manungsa; wong kang kebak kasusahan lan kulina nandhang kasedhihan: ... Panjenenganipun dièlèkaké, lan kita ora

ngajèni Panjenenganipun.” Yesaya 53:3. Nanging wus cedhak wektuné Panjenenganipun bakal kaluhuraké. Lumantar kawungunipun saking antarané wong mati Panjenenganipun bakal kawejangan minangka “Putraning Allah kalawan kakuwatan.” Rum 1:4. Nalika rawuhipun kang kaping kalih Panjenenganipun bakal kaudharaké minangka Gustining langit lan bumi. Wong-wong kang sapunika lagi arep nyalib Panjenenganipun bakal ngakoni kaluhuranipun. Ana ing ngarsaning jagad raya, watu kang katampik iku bakal dadi watu pokok ing pojok.

“Lan marang sapa waé watu iku tumiba, wong iku bakal digiles nganti dadi bubuk.” Bangsa sing nampik Kristus ora suwé manèh bakal nyumurupi kuthané lan bangsane dirusak. Kaluhurané bakal diremuk, lan buyar kaya bledug ing ngarepé angin. Lan apa sing ngrusak wong-wong Yahudi? Iku yaiku watu karang sing, manawa wong-wong mau mbangun ing sandhuwuré, mesthiné dadi pangayomané. Iku kabecikané Gusti Allah sing diremehake, kabeneran sing disepèlèkaké, sih-rahmat sing dianggep sepele. Manungsa nglawan Gusti Allah, lan samubarang sing kuduné dadi karahayoné malah malih dadi karusakané. Kabeh sing wis katetepaké déning Gusti Allah kanggo urip, déning wong-wong mau katemu dadi tumuju marang pati. Ing panyaliban Kristus déning wong-wong Yahudi kalebu karusakané Yerusalem. Getih sing katumpah ing Kalvari iku dadi bobot sing nglelebaké wong-wong mau menyang karuntuhan ing donya iki lan ing donya sing bakal teka. Mangkono uga bakal kelakon ing dina pungkasan kang agung, nalika paukuman tumiba marang wong-wong sing nampik sih-rahmaté Gusti Allah. Kristus, watu sandhungané, ing wektu kuwi bakal ngatingal marang wong-wong mau kaya gunung paukuman. Kaluhuraning pasuryané, kang tumrap wong-wong mursid iku urip, tumrap wong-wong duraka bakal dadi geni sing ngentekaké. Awit saka katresnan sing ditampik, sih-rahmat sing diremehake, wong dosa bakal ditumpes.

Kanthi akèh pepindhan lan pepènget kang bola-bali, Gusti Yésus nduduhaké apa kang bakal dadi akibat tumrap bangsa Yahudi amarga nolak Putraning Allah. Ing tembung-tembung iki Panjenengané ngandika marang kabèh wong ing saben jaman kang nampik nampani Panjenengané minangka Juru Wilujengé. Saben pepènget iku tumrap wong-wong mau. Padaleman Suci kang dinodhai, anak kang ora manut, para panggarap kebon anggur kang palsu, para tukang bangunan kang ngremehaké, kabèh mau nduwèni padanané ana ing pengalaman saben wong dosa. Kajaba yèn dhèwèké mratobat, paukuman kang wis dipralambangaké déning kabèh mau bakal dadi pandumané.” *Desire of Ages*, 597–600.

Kita badhé nerusaké punika wonten ing artikel salajengipun.